

SAK 17/16

Uttale til søknad: Eivindsvatn kraftverk og ombygging av inntak Eivindsvatn i Kvinesdal kommune, Vest-Agder

Utval	Møtedato	Sakshandsamar:
Arbeidsutvalet i villreinnemnda	14.06.16	Jarle Lunde

Sira-Kvina kraftselskap (SKK) har søkt NVE om løyve til å bygge om inntak i Eivindsvatn og til å bygge Eivindsvatn kraftverk i Kvinesdal kommune.

NVE har sendt saka på høyring med frist 15.juni.

Bakgrunnsdokument

- [Konsesjonssøknad Eivindsvatn kraftverk](#)
- [Kart: Leveområde for villrein i området \(Miljøstatus\)](#)

Bakgrunn

Eivindsvatn ligg på 839 m.o.h. helt nord i Kvinesdal kommune og i ytterkant av Setesdal Vesthei Landskapsvernområde. Eit felt på 24,1 km² drenerer mot vatnet, og blir i dag overført via tunnel i nordvestlig retning til Vikevatn og mot magasin Nesjen (Kvifjorden). Dette er ein del av Sira-Kvina utbygginga. Tiltaksområdet ligg frå omlag 700 til nær 1000 m.o.h.

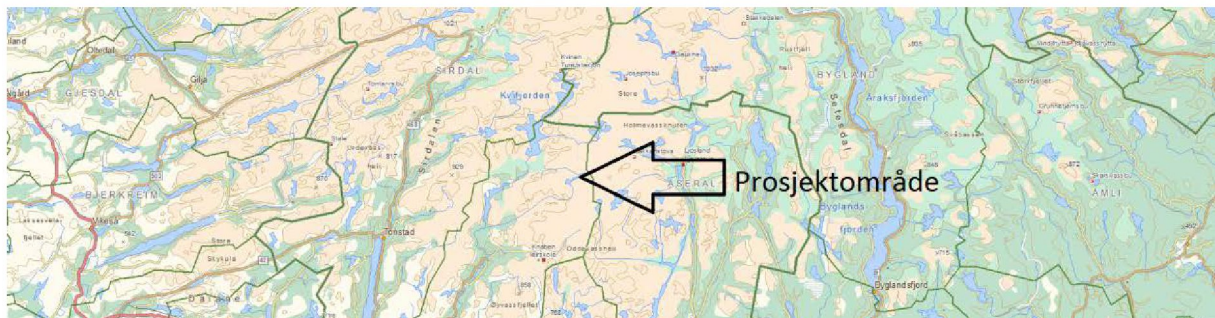
Sira-Kvina kraftselskap ønsker å utnytte vassfallet mellom Eivindsvatn og Storhomstjern i eit nytt kraftverk. Dette vil dei bygge i dagen ved austre ende av Storhomstjern. Kraftverket vil ha ein installert effekt på 5 MW og ein årleg middelproduksjon på 14,65 GWh. Frå Eivindsvatn er det allereie ein overføringstunell med utløp ved Landsløkbekken. Kraftselskapet vil forlengje overføringa med ein ny tunnel som blir knyta til eksisterande og går 1,6 km vidare til kraftstasjonen. For å auke kapasitet i overføringa ønsker kraftselskapet å bygge om tunnelinntaket ved Eivindsvatn. Med auka kapasitet i overføringa vil eit større del av tilsiget til Eivindsvatn også utnyttast i Solhom kraftverk, som vil auke produksjonen med 4 GWh per år.

Det er planlagt ny permanent veg frå Nesjendammen til dammen ved Storhomstjern og derfrå anleggsveg til kraftstasjonen. Vegen vil være stengt for ålmenta med bom. Nett-tilknytning vil skje ved 3 km jordkabel i vegtraseen frå kraftstasjonen til påkoplingspunkt.

Prosjektet er eit O/U-prosjekt i samband med revisjon av konsesjonsvilkår for SKK.

Eivindvatn ligger innenfor Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Vurdering

Villreinen i området

Gjennom ein internasjonal avtale (Bern-konvensjonen) har Norge teke på seg ei plikt til å ta vare på villreinen. I dag utgjer villreinen i Norge siste rest av denne arten i Europa, og stammen i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei er den sørlegaste førekomsten. Desse heiområda utgjer dermed dei sørlegaste fjellområda i Europa med intakte høgfjellssystem som inkluderer villrein.

Hele tiltaksområdet er registrert som leveområde for villrein. Reinens bruk av området vil utifrå generell kunnskap om områdebruken være som beite for bukk om sommaren og elles i periodar som vinterbeite.

Nord aust for Eivindsvatn er det eit større trekkområde.

Nedre del av området omkring Storhømtjødn inngår i eit areal betegnet som marginalt område for villrein. Dette er eit av fleire område i Setesdal Ryfylke som har vore inne i tidlegare kartgrunnlag, men der ein meiner arealbruken har hatt avgrensa omfang (Norsk Villreinsenter Sør rapport 06/2010).

Forholdet til Heiplanen og landskapsvernområde

I 2013 blei regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (Heiplanen) godkjent der omsynet til villreinen står sentralt. Inntaksområdet ved Eivindsvatn og for ny tunnel ligg innanfor grensa som er sett for nasjonalt villreinområde. I denne sona skal villreininteressene tilleggas stor vekt i all arealforvaltning. Når det gjeld kraft heiter det at ein bør unngå nye kraftanlegg, men at det kan gjerast unntak for tiltak som ikkje innebere vesentleg negativ betyding for villreinen.

Sjøelve kraftverket og ny anleggsveg ligg i bygdeutviklingssona. Dette er utviklingssona der nye større tiltak primært skal kanalisert til. Her prioriterast planar og tiltak som fremmar bærekraftig bygdeutvikling. Villreinenens interesser regnes å være avklart i denne sona.

Grensene for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde er som Heiplanen: Inntak ligg i verneområde, kraftverket ligg utanfor.

Konsekvensar

Kraftstasjon, driftsområde og anleggsveg ligg i eit marginalt villreinområde som med Heiplanen regnes å vere avklart i forhold til villreininteresser.

Tilkomst til kraftstasjon vil vere stengt med bom slik at all trafikk/ferdsel på denne vegen ikkje vil vere større enn naudsynt. Dette kan og sjåast som eit avbøtande tiltak utifrå villreininteresser.

Påkopling til eksisterande tunell vil skje i fjellet. Tilkomst til påkoplingspunkt vil skje via eksisterande veg. Det framgår ikkje om denne vegen er stengt med bom. Det bør den vere med same grunngeving som i avsnittet ovanfor.

Redusert vassføring i elva mellom tilkoplingspunkt og kraftstasjonen ved Storhomstjødn vil ikkje påverke villreinen sin bruk.

Vatnet frå Eivindsvatn blir i dag overført med ein 3 km lang tunnel. Ved ein bygningsfeil har inntaket ein lågare kapasitet enn gitt i konsesjon. Kraftselskapet ønskjer no å bygge om inntaket. Vasstanden blir oppretthalde på dagens nivå.

Ombygging av inntak Eivindsvatn medfører noe sprenging i fjell. Byggeperioden er estimert å ta 1-2 månadar. I denne tida vil det medføre helikoptertransport. Tiltaket vil føre til at villreinen i området vil påverkast negativt i anleggsfasen. Ein kan forvente at reinsdyr vil unngå området i den aktuelle perioden.

Byggeperioden leggstil til sommaren slik at villreinen blir påverka minst mogleg. I denne perioden er området nytta av bukkar som er meir tolerante ovanfor forstyrring enn simler/ungdyr.

Når det gjeld inntaket reagerer villreinen lite på faste installasjonar. Dette har dermed eit lågt konfliktpotensial.

Det er ikkje forventta meir tilsyn med nytt inntak enn med noverande. Omfanget er om lag 4-5 gonger i året.

Setesdal Vesthei er frå naturen si side eit marginalt villreinområde med særleg avgrensa tilgang til vinterbeite. Eit anna særpreg er ei rekkje tyngre naturinngrep som har bidrege til ei vesentleg fragmentering av området og som påverkar leveområda til villreinen. I tillegg til kraftutbygging er det vegutbygging, hytteutbygging, ferdsel med meir. Med bakgrunn i dette er det vesentleg at ein i ulike saker knytt til arealdisponering vurderer den totale belastninga villreinen er utsett for. Med bakgrunn i dette er det veldig viktig at ein i ulike saker knytt til arealdisponering vurderer den totale belastninga område er utsett for. Det synest i den samanheng til §10 i naturmangfoldlova vedkommande krav om vurdering av “*samlet belastning*”. Ein må unngå at ein bygger ned villreinen sitt leveområde bit for bit.

Framlegg til uttale

Sira-Kvina kraftselskap (SKK) har søkt NVE om løyve til å bygge om inntak i Eivindsvatn og til å bygge Eivindsvatn kraftverk i Kvinesdal kommune.

Inntaksområdet ved Eivindsvatn og påkoplingsstad for ny tunnel, ligg innafor grensa som er sett for nasjonalt villreinområde. I denne sona skal villreininteressene tilleggas stor vekt i all arealforvaltning. Når det gjeld kraft heiter det at ein bør unngå nye kraftanlegg, men at det kan gjerast unntak for tiltak som ikkje innebere vesentleg negativ betyding for villreinen.

Arbeidet ved Eivindsvatn er ei ombygging av eksisterande inntak og vil medføra noe sprenging i fjell. Byggeperioden er estimert å ta 1-2 månadar. Tiltaket vil føre til at villreinen i området vil påverkast negativt i anleggsfasen. Ein kan forvente at reinsdyr vil unngå området i den aktuelle perioden.

Sjølve kraftverket og ny anleggsveg ligg i bygdeutviklingssona i Heiplanen. Dette er utviklingssona der nye større tiltak primært skal kanaliseras til. Her prioriterast planar og tiltak som fremmar bærekraftig bygdeutvikling. Villreinens interesser regnes å være avklart i denne sona.

Ut frå opplysningane som ligg føre har ikkje villreinnemda store innvendingar til SKK sine planar om Eivindsvatn kraftverk og ombygging av inntak Eivindsvatn. Me legg då vekt på at SKK tek omsyn til villrein både i anleggstida og seinare i samband med tilsyn og drift.

Arbeidsutvalet syner elles til saksutgreiinga.

[Saksprotokoll, Arbeidsutvalet i villreinnemda](#)

Framlegg til uttale blei samrøystes vedteke.

Uttale:

Sira-Kvina kraftselskap (SKK) har søkt NVE om løyve til å bygge om inntak i Eivindsvatn og til å bygge Eivindsvatn kraftverk i Kvinesdal kommune.

Inntaksområdet ved Eivindsvatn og påkoplingsstad for ny tunnel, ligg innafor grensa som er sett for nasjonalt villreinområde. I denne sona skal villreininteressene tilleggas stor vekt i all arealforvaltning. Når det gjeld kraft heiter det at ein bør unngå nye kraftanlegg, men at det kan gjerast unntak for tiltak som ikkje innebere vesentleg negativ betyding for villreinen.

Arbeidet ved Eivindsvatn er ei ombygging av eksisterande inntak og vil medføra noe sprenging i fjell. Byggeperioden er estimert å ta 1-2 månadar. Tiltaket vil føre til at villreinen i området vil påverkast negativt i anleggsfasen. Ein kan forvente at reinsdyr vil unngå området i den aktuelle perioden.

Sjølve kraftverket og ny anleggsveg ligg i bygdeutviklingssona i Heiplanen. Dette er utviklingssona der nye større tiltak primært skal kanaliseras til. Her prioriterast planar og tiltak som fremmar bærekraftig bygdeutvikling. Villreinens interesser regnes å være avklart i denne sona.

Ut frå opplysningane som ligg føre har ikkje villreinnemda store innvendingar til SKK sine planar om Eivindsvatn kraftverk og ombygging av inntak Eivindsvatn. Me legg då vekt på at SKK tek omsyn til villrein både i anleggstida og seinare i samband med tilsyn og drift.

Arbeidsutvalet syner elles til saksutgreiinga.

Kopi til:

Forum for natur og friluftsliv Agder
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder
Kvinesdal kommune
Vest-Agder fylkeskommune
SVR